

	Materiale pentru sismografia României. XII. Seismele din anul 1905 st. n., de <i>St. C. Hepites</i>	—,20
	Bolidul dela 1 Ianuarie 1906, st. n. în România, de <i>St. C. Hepites</i>	—,20
	Materiale pentru climatologia României. XXIV. Clima anului 1905 st. n. la București-Filaret, de <i>St. C. Hepites</i>	—,20
	Asupra microbilor patogeni ai seriei intermediare între bacilul lui Eberth și coli communis, de <i>Dr. V. Babeș</i>	—,50
	Despre prezența bartonianului în județul Prahova, de <i>L. Mrazec</i>	—,20
	Asupra Microfaunei terțiarului regiunii Câmpina-Buștenari, de <i>V. Aradi jun.</i>	—,20
	Plantele vasculare ale Ceahlăului până acum cunoscute, expuse sub raportul geografico-botanic și sistematic, de <i>Dr. Dim. Grecescu</i>	1.—
	Comunicare preliminară asupra structurii geologice a regiunii Câmpina-Buștenari (județul Prahova), de <i>L. Mrazec</i> și <i>W. Teisseyre</i>	1.—
Tom. XXIX.	— Desbaterile Academiei în 1906—7	6.—
»	XXIX. — <i>Memoriile Secțiunii Științifice</i>	5.—
	Câteva rezultate obținute prin metoda română în tratamentul turbării, de <i>Dr. V. Babeș</i>	—,20
	Corpusele lui Negri și parazitul turbării, de <i>Dr. V. Babeș</i>	—,20
	Plante macedonice din Vilaeturile Monastir și Salonic, examinate, studiate și determinate, de <i>Dr. Dim. Grecescu</i>	1,50
	Materiale pentru climatologia României. XXV. Clima anului 1906 st. n. la București-Filaret, de <i>St. C. Hepites</i>	—,50
	Separarea electrostatică a minereurilor, de <i>D. Negreanu</i>	—,20
	Materiale pentru sismografia României. XIII. Sismele din anul 1906 st. n. și lucrările primei întruniri a Comisiunii permanente a Asociațiunii internaționale de sismologie la Roma în 1906, de <i>St. C. Hepites</i>	—,50
	Influența pădurii asupra iuțelii vânturilor, de <i>I. St. Murat</i>	1.—
	Nevroza traumatică și accidentele muncii, de <i>Dr. Gh. Marinescu</i>	—,30
	Contribuțiune la Flora Bucegilor, de <i>Zach. C. Panțu</i>	1.—
»	XXX. — Desbaterile Academiei în 1907—8	5.—
»	XXX. — <i>Memoriile Secțiunii Științifice</i>	5.—
	Slăbiciunea inimii, de <i>Dr. V. Babeș</i>	—,30
	Studii critice asupra actualei organizațiuni sanitare. I. Vasile Lascar și măsurile sanitare din comunele rurale, de <i>Dr. V. Babeș</i>	—,20
	Contribuțiuni la Climatografia României. I. Studiu comparativ al Climei iernii 1906/1907 la București, de <i>I. St. Murat</i>	—,80
	Din aplicațiunile mecanice raționale în teoria generală a suprafețelor, de <i>G. C. Iuga</i>	—,40
	Fapte nouă asupra originii și combaterii febrei tifoide, de <i>Prof. Dr. V. Babeș</i>	—,20
	Contribuțiuni la fizica globului. VII. Hărțile magnetice ale României la 1 Ianuarie 1906, de <i>St. C. Hepites</i> și <i>I. St. Murat</i>	1,50
	Cercetări asupra genezei unor boale de rinichi, de <i>Prof. Dr. V. Babeș</i>	—,20
	Observațiuni asupra capsulelor suprarenale, de <i>Prof. Dr. V. Babeș</i>	—,50
	Materiale pentru climatologia României. XXVI. Elemente climatologice ale lustrului 1901—1905, de <i>St. C. Hepites</i>	1.—
	Baritina din Binnenthal [Valais, Elveția], de <i>D. Rotman</i>	—,20
»	XXXI. — Desbaterile Academiei în 1908—9 (Sub presă.)	
»	XXXI. — <i>Memoriile Secțiunii Științifice</i> (Sub presă.)	
»	XXXI. — Contribuțiuni la flora Bucureștilor și a împrejurimilor sale, partea I, de <i>Zach. C. Panțu</i>	1.—
	Contribuțiuni la Climatografia României. II. Studiu comparativ al Climei primăverii la București, de <i>I. St. Murat</i>	1.—
	Starea actuală a luptei în potruiva cancerului, de <i>Prof. Dr. V. Babeș</i>	—,50
	Cămila fosilă din România, de <i>Gr. Ștefănescu</i>	—,50

ACADEMIA ROMÂNĂ

DESPRE RAPORTURILE

CARI EXISTĂ INTRE

TURBARE, JIGODIE, POJAR
ȘI PNEUMOENTERITA PORCILOR

DE

Prof. Dr. V. BABEȘ

MEMBRU AL ACADEMIEI ROMÂNE.

CU O TABELĂ LITOGRAFICĂ COLORATĂ.

EXTRAS DIN
ANALELE ACADEMIEI ROMÂNE
Seria II. — Tom. XXXIV.
MEMORIILE SECȚIUNII ȘTIINȚIFICE.

BUCUREȘTI

LIBRĂRIILE SOCEC & Comp., C. SFETEA și LIBRĂRIA NAȚIONALĂ

VIENA
GEROLD & COMP.

BERLIN
R. FRIEDLAENDER & SOHN.

LIPSCA
O. HARRASSOWITZ.

1912.

32.231

Prețul 50 bani.

1942

Analele Societății Academice Române. — Seria I:

Tom. I—XI.—Sesiunile anilor 1867—1878.

Analele Academiei Române. — Seria II:

L. B.

Tom. I—X.—Desbaterile și memoriile din anii 1879—1888.

Indice alfabetic al volumelor din *Anale* pentru 1878—1888.

Tom. XI—XX.—Desbaterile și memoriile Academiei în 1888—1898.

Indice alfabetic al volumelor din *Anale* pentru 1888—1898.

Tom. XXI.—Desbaterile Academiei în 1898—9

XXII.—Desbaterile Academiei în 1899—1900

XXII.—*Memoriile Secțiunii Științifice*

XXIII.—Desbaterile Academiei în 1900—1901.

XXIII.—*Memoriile Secțiunii Științifice*

XXIV.—Desbaterile Academiei în 1901—2

XXIV.—*Memoriile Secțiunii Științifice*

XXV.—Desbaterile Academiei în 1902—3

XXV.—*Memoriile Secțiunii Științifice*

XXVI.—Desbaterile Academiei în 1903—4

XXVI.—*Memoriile Secțiunii Științifice*

XXVII.—Desbaterile Academiei în 1904—5

XXVII.—*Memoriile Secțiunii Științifice*

Metoda stroboscopică aplicată la studiul comparativ al uteliilor de rotațiune a două discuri ce se mișcă în sens invers, de *D. Negreanu* —,20

Relațiuni între forțele elastice ale vaporilor saturanți și temperaturile absolute, de *D. Negreanu* —,20

Despre un zăcământ de sulf la Verbilău și considerațiuni generale asupra genezei sulfarelor din regiunile subcarpatice, de *L. Mrazec*. —,20

Aronicum barcense și *Goodyera repens* în România, de *Z. C. Panțu*. —,20

Rămășițe de *Dinotherium* în România găsite încă de pe la începutul secolului trecut, de *Gr. Ștefănescu* —,20

Materiale pentru climatologia României. XX. Ploaie extraordinară în Septembrie 1904, de *St. C. Hepites*. —,20

Insemnătatea istoriei naționale din punctul de vedere militar, de *Generalul C. I. Brătianu*. —,50

Materiale pentru climatologia României. XXI. Repartițiunea ploii pe districte și pe basenuri în România în anul 1903 st. n., de *St. C. Hepites* —,60

Materiale pentru climatologia României. XXII. Elemente climatologice din lustrul 1896—1900, de *St. C. Hepites* —,30

Despre pătrunderea unor microbi prin suprafața corpului.—Observațiuni despre malarie în România și combaterea ei, de *Dr. V. Babeș* —,20

Materiale pentru sismografia României. XI. Seismele din 1904 st. n., de *St. C. Hepites* —,20

Materiale pentru climatologia României. XXIII. Clima anului 1904 st. n. la București-Filaret, de *St. C. Hepites* —,20

Studii electrice asupra apelor minerale, de *D. Negreanu* —,30

Variațiunea temperaturilor de topire cu presiunea. Relațiuni între temperaturile absolute de topire ale corpurilor și presiuni, de *D. Negreanu* —,20

Din «Istoria Igienei». Scriere postumă, de *Dr. I. Felix* 1,60

Despre limbăgiu și afazii, de *Dr. G. Marinescu* —,30

Scrierea, turburările ei și grafologia, de *Dr. G. Marinescu* —,30

Cercetări asupra prezenței bacililor specifici în faringele bolnavilor de febră tifoidă, de *Prof. Dr. M. Manicati*. —,10

Măsurarea și calcularea lungimii de undă a undulațiunilor luminoase cu o rețea de reflecțiune Rowland, de *Max Reinhard* —,10

XXVIII.—Desbaterile Academiei în 1905—6 5.—

XXVIII.—*Memoriile Secțiunii Științifice* 8.—

Incrângătura viermilor. Clasa Annelida. Ordinul Rotifere, de *Dr. Leon C. Cosmovici* 1,50

Funcțiunile bio-chimice ale stomacului, de *Prof. Dr. E. Riegler* . —,60

Agricultura la Romani. Creșterea albinelor, de *P. S. Aurelian* . —,30

Asupra variațiunii etaloanelor de masă. (A doua notă), de *I. St. Murat* —,20

Suprafețe cu nivel isometric, de *Gheorghe Iuga*. —,50

Insemnătatea hartei țerii pentru istoria patriei și a neamului, de *Generalul C. I. Brătianu* —,60

Observațiuni științifice, de *Spiru C. Haret* —,20

Starea actuală a luptei în contra tuberculozei, de *Prof. Dr. V. Babeș*. —,20

Vallisneria spiralis și *Wolffia arrhiza* în România, de *Z. C. Panțu*. —,20

Spirochaete pallida Schaudinn în Sifilisul ereditar. Contribuțiuni la studiul eredității spirilozei, de *Dr. C. Levaditi* —,20

Preciziunea în cântăriri, de *I. St. Murat* —,20

Materiale pentru sismografia României. XII. Seismele din anul 1905 st. n., de *St. C. Hepites* —,20

Bolidul dela 1 Ianuarie 1906, st. n. în România, de *St. C. Hepites*. —,20

Juv. A. 70.100

B.C.U. Bucuresti

C111991

DESPRE RAPORTURILE
CARI EXISTĂ ÎNTRE
TURBARE, JIGODIE, POJAR ȘI PNEUMOENTERITA PORCILOR

(CU O TABELĂ LITOGRAFICĂ COLORATĂ).

DE

Prof. Dr. V. BABEȘ
Membru al Academiei Române.

Ședința dela 18 Maiu 1912.

O metodă mult întrebuințată în cercetările patologice e aceea de a se călăuzi în cercetările nouă după analogie; astfel dacă o boală e produsă de un anume parazit, atunci se caută dacă în alte boale analoage aparținând aceluiaș grup, dar cu etiologie necunoscută, nu se va găsi un parazit asemănător. Neapărat că în mai multe cazuri s'a putut găsi pe această cale parazitul unei boale, dar de multe ori această metodă n'a reușit și s'a constatat că boale asemănătoare pot fi produse de paraziți cu totul diferiți, sau că în una din aceste boale se găsește microbul boalei, pe când în o altă boală foarte asemănătoare etiologia rămâne obscură. — Pe de altă parte sunt boale foarte deosebite în aparență, dar pentru cari găsirea unor microbi asemănători ne arată că aceste boale sunt totuș înrudite între ele, sau chiar că nu sunt decât varietăți sau manifestațiuni deosebite ale uneia și aceluiaș cauze. Astfel s'a constatat că multe boale infecțioase sunt produse de microbi invizibili cu mijloacele noastre de investigație și că mai multe din aceste boale cu virus invizibil și filtrabil au legături întinse între ele. Aceste boale sunt foarte greu de studiat, nu numai din cauză că virusul lor e invizibil, dar pentru că e vorba de boale cari se produc numai pe anume specii de animale sau numai la om; astfel ce privește boalele omului produse de virus filtrabil, ar trebui să experimentăm cu omul însuș,

Donațiunea Maiores

1961/12

ceeace nu se poate, sau cu un animal care stă foarte aproape de om, cum ar fi maimuța și anume maimuța antropoidă, care însă este foarte greu de procurat.

Atari boale ale omului sunt mai cu seamă pojarul, scarlatina, variola, etc., adică tocmai dintre boalele cele mai răspândite și în contra cărora suntem foarte puțin înarmați pentru a le combate prin mijloace bazate pe cunoașterea etiologiei.

O altă boală frecventă la om, anume turbarea e mai bine cunoscută, pentru că virusul turbării, deși filtrabil prin filtre prin cari nu trec microbii vizibili, e mai bine cunoscut și ușor de transmis la diferite animale.

Cunoașterea mai bine a acestei boale se datorește mai ales cercetărilor experimentale ale lui Pasteur, care a arătat că ea se poate transmite foarte sigur pe diferite animale, mai sigur decât multe alte boale cu virus cunoscut. Pasteur și alți autori au căutat mereu microbii acestei boale și a crezut la început că i-ar fi și găsit, însă am arătat în mai multe rânduri chiar înaintea Academiei, că acești autori s'au înșelat și abia de curând am reușit să găsim și în această boală mai multe formațiuni caracteristice despre cari putem zice că nu se găsesc la nici o altă boală decât la turbare, mai departe că unele din aceste formațiuni se găsesc tocmai în acele părți ale organismului de unde pornesc și se produc manifestațiunile turbării.

E vorba de două feluri de formațiuni: I. Niște puncte foarte fine, pe cari le-am găsit în interiorul celulelor nervoase distruse prin procesul turbării și cari sunt așa de mici încât pot trece prin filtru, fiind mai mici decât cele mai mici bacterii (vezi tabela litografică, figura 2 gr). Atari corpusculi așa de mici și cu forma și reacțiunea lor particulară colorându-se numai după anumite metode (colorațiunea cu Cajal și Giemsa precum și după tratarea cu mordantul lui Löffler, etc.) nu s'au găsit în nici o altă boală cu excepțiunea polio-mielitei infecțioase, adică a unei alte boale cu virus filtrabil și care are multă asemănare mai cu seamă în patologia sa experimentală cu turbarea. Aci deci am găsit împreună cu colegul Dr. G. Marinescu asemenea puncte fine ca și în turbare. Prezența acestor corpusculi în turbare a fost confirmată de cei mai mulți autori (I. Koch, Czaplevski, Provazek) și anume Provazek vede în acești corpusculi tipul *chlamidozoarelor*, adică al unui grup de microbi foarte mici trecând filtrul și având caracterele de colorațiune descrise de mine pentru corpusculii găsiți în turbare. În adevăr Provazek găsește atari formațiuni în diferite boale cu virus filtrabil.

II. În acelaș timp cu descoperirea acestor corpusculi am găsit în turbare și anume în celulele nervoase niște formațiuni mai mari, ovalari, de obicei mai mici decât globulele roșii, colorându-se mai ales cu eosină și având în mijloc niște corpusculi foarte mici, cari semănau cu punctele fine descrise mai sus, colorându-se cu albastru de metilen. Cum acești corpusculi nu erau tocmai frecvenți în părțile creierului unde i-am găsit, nu le-am atribuit un rol important în turbare; mai târziu Negri a descris din nou acești corpusculi, găsește însă că deși acești corpusculi sunt rari în creier și măduvă, însă este un loc în creier, Cornul lui Ammon, în care acești corpusculi se găsesc aproape în totdeauna în cazuri de turbare (Fig. 1. N—N^v). Dânsul proclamă acești corpusculi ca fiind paraziții turbării și le dă numele de «*Neuroryctes hydrophobiae*». Această părere a fost contestată de mulți, zicând că e vorba numai de o descompunere a celulei, care dă naștere acestor formațiuni.

Cercetările mele au ajuns la un alt rezultat; m'am convins că corpusculul se formează din o degenerare a protoplasmiei (Fig. 1, n^{''}), însă această degenerare se produce în jurul unui centru care trebuie să conțină o substanță iritantă, care foarte probabil nu e altceva decât parazitul turbării, căci e sigur că acolo unde se găsesc corpusculii lui Negri se găsește și parazitul turbării, anume am probat că virusul rabic, sau parazitul turbării, ceea ce este acelaș lucru, se găsește în celule nervoase unde sunt și corpusculii lui Negri.

Punctele centrale ale corpusculilor lui Negri nu trebuie neapărat să reprezente parazitul, din contra acestea sunt mai mari și nu trec prin filtru; trebuie deci presupus că parazitul turbării se găsește în centrul corpusculului lui Negri, fiind invizibil și atașat de grăunțe centrale vizibile ale corpusculilor lui Negri.

În tot cazul corpusculul lui Negri nu reprezintă forma cea mai activă și virulentă a parazitului, căci celulele în cari se găsesc corpusculii lui Negri sunt puțin alterate. Virusul activ al turbării corespunde formațiunilor foarte mici, cari se găsesc în interiorul celulelor nervoase în plină degenerare.

Este deci o legătură între virusul filtrabil, între corpusculii fini descriși de mine și între corpusculii lui Negri. Toate aceste formațiuni sunt caracteristice pentru turbare și trebuie să ne întrebăm dacă nu se vor găsi și în alte boale cu virus filtrabil și formațiuni vizibile analoage corpusculilor lui Negri. Încă de mult am constatat că în formele nervoase paralitice ale jigodiei care poate să pre-

zente o asemănare chiar cu turbarea, se găsește în creier și în măduvă niște noduli în jurul celulelor nervoase degenerate întocmai ca în turbare. Apoi Lentz descrie în 1907 chiar în cornul lui Ammon al câinilor morți de forma nervoasă a jigodiei o destrucțiune mare a celulelor nervoase și în acelaș timp aparițiunea unor corpusculi semănând cu cei descriși de Negri, cu deosebire că sunt mult mai neregulați și fără structură internă, astfel încât Lentz îi privește ca un produs al degenerescenței celulare. Anul trecut un autor italian, Sinegaglia, găsește în câteva cazuri de jigodie nervoasă alți corpusculi semănând asemenea cu corpusculii lui Negri, însă mult mai mari și mai neregulați și cu oarecare structură semănând cu aceia cari se găsește și în turbare; însă acești corpusculi nu se găsește în cornul lui Ammon, ci numai în restul creierului și măduvei.

Am reluat în colaborare cu d-l Inspector veterinar *Starcovici* aceste cercetări și am găsit că pe lângă aceste 2 feluri de corpusculi există o a treia formă tot în jigodia nervoasă și în care se găsește în celulele nervoase ale cornului lui Ammon niște corpi particulari semănând cu acei ai lui Negri, cu deosebire că sunt mai mari, mai lucii, că produc o serie de crăpături particulare ale protoplasmei celulare și că au în interior de multe ori niște corpusculi sub formă de bastonașe ascuțite colorându-se în albastru prin metoda lui Lentz (Fig. 3—5, p.). Am mai găsit în jigodie pulmonară în interiorul celulelor epiteliale ale bronșiilor niște corpusculi asemănători descriși asemenea de Sinegaglia, însă aceea ce am mai constatat e că atari corpusculi există și în pneumonia care însoțește jigodia și anume în celulele alveolare descuamate (Fig. 6 și 7 p.).

Vedem deci o boală foarte depărtată în aparență de turbare cu niște formațiuni analoage acelor din turbare. Mai cu seamă în una din formele jigodiei cu semne semănând cu ale turbării am găsit corpusculi în cornul lui Ammon, cari ar putea fi confundați cu acei ai turbării, dacă nu s'ar fi găsit în acelaș timp leziunile pulmonare caracteristice pentru jigodie.

Putem spune că prin aceste cercetări am putut stabili că turbarea nu e o boală cu totul izolată și fără legături cu alte boale, cum s'a crezut mai înainte, și devine foarte probabil că există o rudenie între turbare și jigodie. S'ar putea chiar admite ca turbarea să nu fie decât o varietate a jigodiei, care s'a stabilit și s'a diferențiat din vechime ca o boală specială. În general cele expuse arată că jigodia nu e o boală bine delimitată, ci este probabil că diferitele forme ale boalei să fie produse de diferitele varietăți ale parazitului.

S'ar potrivi bine cu cele cunoscute despre această boală ca să presupunem că diferitele varietăți ale parazitului să se localizeze în diferite părți ale organismului cânelui, producând când forma nervoasă sau cerebrală, când forma catarală. Ar fi posibil ca în anumite forme ale boalei să existe chiar mai multe varietăți de paraziți.

Pe lângă aceasta există fără îndoială în această boală și leziuni celulare produse prin toxinele microbului. S'ar putea ca acestea să se datorească distrugerii unor celule nervoase și a nucleilor lor, de unde apoi ar putea să rezulte formațiunea unor corpusculi fără structură și poate fără să conțină parazitul invizibil al boalei.

Vor trebui cercetări nouă pentru a da o bază mai solidă și acestei posibilități.

Intr'un alt ordin de idei ne-am zis că jigodia e o boală a că-țelilor, semănând în multe cu boalele eruptive ale copiilor, cum ar fi pojarul și în adevăr încă de mult am găsit în pojar în interiorul celulelor epit. bronșiale niște copusculi semănând cu corpusculii găsiți în jigodie. Regret că în timpul din urmă n'am mai avut ocaziune să examinez această boală, însă cred că nu mă înșel dacă pe baza acestor constatări admit posibilitatea ca să existe o legătură genetică între pojar și jigodie și ca corpusculii găsiți în pojar să fie caracteristici pentru această boală și în legătură de cauză cu etiologia ei.

Altă boală tot produsă de un virus filtrabil se găsește la porci și produce niște pierderi economice însemnate în țara noastră. Este «pneumoenterita», o boală epizootică găsindu-se mai mult la porci tineri și la porci și având asemenea oarecare asemănare cu oarecari boale eruptive ale copiilor. Tot în colaborare cu d-l *Starcovici* am căutat și în această boală corpusculi particulari și semănând cu cei din turbare.

Leziunile boalei fiind anume în pulmon și în intestine, am reușit să găsim în ambele aceste organe corpusculi particulari. La limita părților necrotice ale intestinului se întâlnește de obicei în număr mare o formațiune rotundă în diametru de un micro-milimetru, foarte colorabilă cu metoda mea de Ziehl-Gram. Acești corpusculi se găsesc ori în celulele necrotice ori în afară de celule, periferia lor e colorată în roșu violet, în mijloc au o colorație roză, fiecare corpuscul are la periferie dealungul membranei o parte lungăreață cromatică albastră și câte odată mai multe atari corpuri legate între ele prin niște fire fine; acești corpusculi se pot pune în evidență și după metoda lui Lentz, dar după această metodă se colorează mai rar în roșu și în mod omogen. Ne-am convins că

acești corpusculi sunt niște spori a căror legătura cu boala este problematică. (Fig. 10 p. și Fig. 12). În epiteliul bronșial s'au găsit în regiunile cu pneumonie asemenea niște corpusculi, dar cari nu să colorează cu metoda mea, să colorează însă cu metoda lui Lentz în roz omogen. Acești corpusculi sunt de o mărime foarte variată (0.5—2 microni), ei se găsesc în jurul nucleilor în degenerare sau în interiorul lor, dar se constată și între celule formând șiruri mici. (Fig. 9, p.).

Între celulele epiteliale se mai găsesc alte formațiuni curioase lungărețe, ca niște viermi foarte mici, asupra căror nu insist acî. (Fig. 9 și Fig. 10). Cercetări minuțioase au arătat deci, că și în boala aceasta pe lângă virusul filtrabil se găsesc formațiuni mai mari, cari probabil sunt în legătură de cauzalitate cu acest virus și deci și cu această boală. Afară de acestea, s'au găsit însă în mai multe cazuri din diferite județe și alte formațiuni parazitare particulare. Am vorbit deja de sporii cari să găsesc în leziunile intestinale, adaugem constatarea că în mai multe cazuri s'au găsit în pulmonii și în intestine niște helminti mici (poate anguilula, sau embrionii altor nematode) în interiorul bronșiilor inflamate și ouăle lor în diferite stadii de dezvoltare în țesutul pulmonar și intestinal. În interiorul acestor paraziți s'au găsit pe alocurea niște corpusculi mici acidorezistenți sau eosinofili, sămănând în parte cu sporii, în parte cu corpusculii descriși în interiorul celulelor. Nu insistăm pentru moment asupra însemnătății acestor constatări.

Putem deci să ne rezumăm că există o serie de boale foarte răspândite și importante, însă obscure din punct de vedere al etiologiei lor, produse de un virus invizibil și filtrabil și în cari se găsesc niște formațiuni particulare asemănătoare între ele, însă totuș deosebite pentru fiecare boală. Aceste formațiuni sunt cel puțin în parte caracteristice și în legătură intimă cu boala și deci și cu virusul filtrabil al boalei. Se pare că e o regulă în anume boale cu virus invizibil să existe și atari formațiuni cari probabil reprezintă o formă particulară din ciclul de dezvoltare al parazitului boalei. Deocamdată ne vom mulțumi a fi găsit prin aceste formațiuni un mijloc pentru diagnosticul repede al boalei și de a fi găsit legături de rudenie între boale foarte diferite în aparență.

Ni se deschide deci perspectiva ca mijloace eficiente pentru prevenirea și combaterea unora din aceste boale să poată fi întrebuințate, neapărat cu modificări potrivite, și pentru celelalte boale aparținând acestui grup important de boale.

EXPLICAȚIUNEA TABELEI LITOGRAFICE

- Fig. 1.** Cornul lui Ammon al unui câne turbat, colorat după Man. mărit 1 : 1500.
n, celulă nervoasă cu nucleul *k*. și cu corpusculi lui Negri *N' N''*. Corpusculii fusiformi *Sp*.
n', o celulă mai mică nervoasă cu corpusculi mai mici *N'''—N^v*.
n'', celulă nervoasă arătând degenerescență locală sub influența unor corpusculi *No*.
VI—VII.
s, mică celulă rotundă.
- Fig. 2.** Din cornul anterior al măduvei unui câne turbat. Cajal-Giemsă, mărime 1:1000.
Celula nervoasă superioară e cu totul distrusă, abia se vede urma nucleului *k'* și a unor neurofibrile; granulațiuni *gr*.
n, Celula de jos este albastră din cauza neurofibrilelor mult tumefiate cari se colorează cu Giemsa *p'* nucleul degenerat *k*. Granulațiunile fine albastre *gr*.
ca, Capilare, *Z*, celule mici.
- Fig. 3, 4 și 5.** Leziunea celulelor din corpul lui Ammon dela un cățel mort de forma nervoasă a Jigodiei.
e, celulă nervoasă. *n*, nucleu. *p*, corpusculul. *s*, crepături caracteristice. *Ca*, vas capilar cu globulețe roșie. *p I*, corpuscul conținând formațiuni fusiforme albastre.
- Fig. 6.** Epiteliu bronșial în jigodie. Mărire 1 : 600; *e*, celule epiteliale, *m*, mucus, *p*, corpusculi.
- Fig. 7.** Epiteliu bronșial desquamat *cd*, celule desquamate conținând corpusculi *p*.
- Fig. 8.** Alveolele inflamate în jigodie, mărime 800. *ca*, epiteliu alveolar tumefiat, *v*, vena mică cu globule roșii.
cd, celule desquamate conținând corpusculii roșii *p*, *p' p''*.
- Fig. 9.** Epiteliu bronșial în pneumoenterita porcilor, colorație după Lentz, mărime 800.
e, celule epiteliale, degenerate.
n, nucleul lor degenerat prezentând o cantitate de granulațiuni roșii, *p*, granulațiuni libere. *a*, celula eosinofilă. *f*, formațiuni particulare intercelulare.
- Fig. 10.** Parte necrotică a intestinului, mărime 800.
f, Fibră, masse necrotice conținând o cantitate de granulațiuni roșii accido-resistente colorate cu Ziehl-Gram. Spori, *p*.
- Fig. 11.** Formațiunile intercelulare dela Fig. 9 cu mărime de 1500.
- Fig. 12.** Sporii dela Fig. 10, măriți de 1500 ori.

